

Lisätiedot:

varhaiskasvatuspäällikkö Annika Hiitola, puh. 050 341 6269
etunimi.sukunimi@kauniainen.fi

Palvelusetelin käyttöönotosta osana Kauniaisten varhaiskasvatuksen palvelutarjontaa on päätetty vuonna 2018 (SOVV 23.5.20218 § 44: <https://kauniainenfi.oncloudos.com/cgi/DREQUEST.PHP?page=meetingitem&id=20182669-7>). Talousarviokäsittelyn yhteydessä kaupunginhallitus päätti 27.11.2023 § 206 tavoitteeksi 175 000 euron pysyvän vuosittaisen menosäästön palvelusetelien osalta, jos valiokunnat toteavat tämän kokonaisuudessaan järkeväksi.

Varhaiskasvatuslain mukaan kunnan on huolehdittava lasten varhaiskasvatuksen järjestämisestä asukkailleen sisällöltään sellaisena ja siinä laajuudessa kuin varhaiskasvatuslaissa (540/2018) säädetään. Varhaiskasvatuksessa voidaan antaa palvelun käyttäjälle sosiaali- ja terveydenhuollon palvelusetelistä annetun lain (569/2009) mukainen palveluseteli. Hankittaessa palveluja toiselta palveluntuottajalta kunnan tai kuntayhtymän on varmistuttava siitä, että hankittavat palvelut vastaavat sitä tasoa, jota edellytetään vastaavalta kunnalliselta toiminnalta.

Kauniaisissa varhaiskasvatuksen palveluseteli on tulosidonnainen, ja sen tavoitteena on ollut perheiden valinnanvapauden toteutuminen. Käytännössä siis palveluseteli on myönnetty kaikille sitä hakeneille perheille. Tulosidonnainen palveluseteli parantaa palvelujen saatavuutta perheiden tulotasosta riippumatta.

Palvelusetelituottajat Kauniaisissa valitsevat opetus- ja varhaiskasvatusvaliokunnat. Hyväksytyjä palvelusetelituottajia ovat Norlandia Graniitti, ICEC Kauniainen, ICEC Kilo, Daghemmet Lyan ja Daghemmet Grytet. Aiemmin on palvelusetelituottajina toiminut muitakin Espoossa sijaitsevia varhaiskasvatusyksiköitä, mutta käytännössä niissä ei ole ollut asiakkaita Kauniaisista.

Kunnallisen varhaiskasvatuksen paikkamäärän riittävyys suhteessa kysyntään on aiheuttanut usean vuoden ajan haasteita, mutta tilanne on korjaantunut vuosina 2022–2023 uusien kunnallisten yksiköiden avautumisen sekä palvelusetelin käytön lisääntymisen myötä. (kts. esim. tilinpäätös 2023). Palveluseteli edellyttää ainakin pääosin yksityiseltä palveluntuottajalta vähintään kunnallisen varhaiskasvatuksen tasoista palvelua. Yksityisen palvelutuotannon palvelumuodon ja tuottajan valinta kuuluu asiakkaalle mahdollistaen siten valinnanvapauden toteutumisen.

Kunta voi vaikuttaa palvelusetelillä tuotetun varhaiskasvatuspalvelun hintaan määrittelemällä hintakaton tai antaa hinnan muodostua markkinoiden kysynnän ja tarjonnan ehdoilla. Hintakatto on kunnan asettama yläraja sille, minkä hinnan palvelun tuottaja voi periä palvelusta. Hintakaton asettaminen on tarkoituksenmukaista silloin, kun halutaan turvata palvelujen saatavuus perheille tulotasosta riippumatta. Yksityisen hoidon tuen kuntalaisän korottaminen ei takaa asiakasmaksun kohtuullisuutta. Kauniaisissa on mahdollistettu

palvelusetelituottajille enintään 50 €/kk ns. profiililisan periminen asiakkailta kunnallista varhaiskasvatuksen asiakasmaksua vastaavan omavastuuosuuden lisäksi, mutta yksikään Kauniaisissa toimiva palvelusetelituottaja ei peri profiililisää tällä hetkellä.

Varhaiskasvatuksen palvelusetelin sääntökirjaa on päivitetty keväällä 2024 tuoden sisältöön aiempaa tehokkaampaa palveluohjausta, taloudellisempaa määräaikojen kautta tapahtuvaa valikointia sekä korostamalla sitä, että varhaiskasvatuksen palveluseteli ei ole subjektiivinen oikeus ja varaamalla siten kunnalle oikeuden olla myöntämättä palveluseteliä esim. taloudellisesta syystä. Myös palvelusetelin arvon laskentatapaa tarkistetaan sääntökirjaluonnoksessa. Varhaiskasvatuspalveluissa arvioidaan, että tavoiteltu vuosisäästö on mahdollinen näillä toimenpiteillä viimeistään vuonna 2025.

1.8.2024 alkaen palvelusetelin myöntämiselle sovelletaan seuraavia periaatteita:

- Varhaiskasvatuksen palveluseteli myönnetään toimintavuoden aikana eli muulloin kuin toimintakauden alkaessa ainoastaan, jos kunnallisten yksiköiden täyttöaste vastaavassa kieliryhmässä on vähintään 92 %.
- Varhaiskasvatuksen palveluseteliä ei myönnetä lapselle, jolle edeltävän neljän kuukauden aikana on ollut, tai hänelle on myönnetty kunnallinen varhaiskasvatuspaikka.
- Mainituissa tilanteissa perheen on mahdollista hyödyntää yksityistä varhaiskasvatusta yksityisen hoidon tuella.

Kauniaisten kaupungin hallintosäännön 20 § mukaan valiokuntien yleiseen toimivaltaan kuuluu päättää toiminta-avustusten ja muiden avustusten myöntämisestä ja valvoa niiden käyttöä. Opetus- ja varhaiskasvatusvaliokunnille kuuluu lisäksi 21 § mukaan kaupungin alueella tapahtuvan yksityisen päivähoiton valvonta sekä varhaiskasvatuksen järjestämispaikoista päättäminen, sekä varhaiskasvatuksen palvelusetelin määrästä ja myöntämisperiaatteista päättäminen. Lisäksi valiokunnat hyväksyvät varhaiskasvatuksen palvelusetelituottajat.

Asiasta on käyty keskusteluita Kauniaisissa toimivien palvelusetelituottajien kanssa 25.3.2024. Vastaava päätös on tehty ruotsinkielisessä opetus- ja varhaiskasvatusvaliokunnassa 10.4.2024.

Sivistystoimenjohtaja Mikael Flemmich:

Suomenkielinen opetus- ja varhaiskasvatusvaliokunta merkitsee yllä olevan selvityksen tiedokseen ja päättää, että varhaiskasvatuksen palveluseteli pysyy edelleen osana varhaiskasvatuksen palvelutarjontaa Kauniaisissa. Palvelusetelin myöntämiselle sovelletaan 1.8.2024 alkaen seuraavia periaatteita:

- Varhaiskasvatuksen palveluseteli myönnetään toimintavuoden aikana eli muulloin kuin toimintakauden alkaessa ainoastaan, jos kunnallisten yksiköiden täyttöaste vastaavassa kieliryhmässä on vähintään 92 %.
- Varhaiskasvatuksen palveluseteliä ei myönnetä lapselle, jolle edeltävän neljän kuukauden aikana on ollut, tai hänelle on myönnetty kunnallinen varhaiskasvatuspaikka.

- Mainituissa tilanteissa perheen on mahdollista hyödyntää yksityistä varhaiskasvatusta yksityisen hoidon tuella.

.....

Puheenjohtaja Satu Mollgren esitti asian palauttamista valmisteluun.

Valiokunta oli yksimielinen asian palauttamisesta.

Päätös:

Asia palautettiin valmisteluun suullisin evästyksin.